

BŘEZEN - DUBEN

Letošní zima byla ke zvěři krutá, vysoká sněhová pokrývka dlouhou dobu znemožňovala spárkaté zvěři příjem potravy. Úhyny spárkaté, zvláště pak srnci, zvěře byly časté zvláště u slabších kusů. Drobnou zvěř ohrožují povodně díky tání sněhu. Na myslivce nyní čeká mnoho práce. Nutné je zkontrolovat zdravotní stav zvěře a při zjištění úhynů postupovat v souladu s veterinárním zákonem. Slaniska je nutno doplnit kusovou solí. Myslivci musí sledovat zvěř u polí osetých řepkou. Řepka letos osetá na rekordní ploše 370 tis. ha (365 tis. ha v roce 2009) představuje pro srnci zvěř nebezpečí díky nízkému obsahu vlákniny, vysokému podílu snadno kvasitelných cukrů a nevyhovující poměr mezi Ca, Mg a K. Dále obsahuje jedovatém glukosinoláty, které způsobují poruchy nervového systému, poruchy zraku až úhyny. Začátkem března se na polích objevují první mláďata - zajičci. Většina jich zahyne pod zemědělskou mechanizací při přípravě půdy pro setí a díky přemnoženým liškám a krkavcovitým ptákům či lokálním povodním. Velké množství sněhu ve vyšších polohách bude způsobovat vyšší úmrtnost čerstvě narozených selátek divokých prasat. V březnu myslivci provádí sčítání zvěře. Srncům dorostly parůžky, které jsou zatím pokryty „ličím“ které je protkáno cévami vyživující nový parůžek. Přeléčení srnci zvěře proti nebezpečné střechkovitosti CERMIXem proběhlo velmi úspěšně, protože v době předkládání medikované směsi byla navštěvovanost příkrmovacích zařízení vysoká. S oteplením se zvýší migrace zvěře, na což by měli reagovat zvýšenou pozorností řidiči zvláště ve večerních hodinách a za rozběsku. Zající se vyhřívají na teplejších vozovkách, na což doplácí svým životem. Na několika místech byla potvrzena tularémie u zajíců, myslivci spolupracují se Státní veterinární správou na zajištění preventivních opatření. Na valných hromadách mysliveckých sdružení je hodnocen uplynulý myslivecký rok. Jaro je obdobím konání mysliveckých zkoušek, kdy jsou zhodnoceny vědomosti nových uchazečů, kteří prošli náročnou teoretickou přípravou a roční praxí v honitbách. Česká republika má jedny z nejtěžších zkoušek pro získání loveckého lístku v Evropě. Spárkatá zvěř se stále pohybuje v zimních tlupách, které mohou mít i několik desítek kusů, což není projevem přemnožení zvěře, jak se naivně domnívají ekologičtí aktivisté. S postupným oteplením se budou tlupy rozpadat a srnci budou vyhledávat nová teritoria. V honitbách je nutno udržovat klid. Zvěři nejvíce škodí lidská bezohlednost zvláště od provozovatelů adrenalinových sportů. Samice spárkaté zvěře jsou v polovině březnosti (gravidity) a vytvářející se nový život je další důvod k ohleduplnosti. Pokud to počasí dovolí, na polích probíhá postupně setí máku, jarní pšenice a jarního ječmene. ČR má sice nejnížší spotřebu hnojiv a pesticidů na ornou půdu v rámci vyspělé Evropy, počty drobné zvěře limituje používání velkoplošné mecha-

nizace. Díky nízkým cenám zemědělských komodit bude dále utlumována spotřeba hnojiv a pesticidů na polích. Zemědělci při nákupu nových strojů dávají přednost širokozáběrovým strojům, které při práci na polích masakrují drobnou zvěř. Zvyšuje se i výměra polí (honů), nejsou výjimkou i souvislé plochy více než 500 ha řepky či pšenice což umožňuje snazší nasazení velkoplošné mechanizace při aplikacích vstupů a při sklizni. Pro zvěř to představuje nutnost migrace za potravou a koncentraci na okolních plochách, což zvyšuje pravděpodobnost vzniku škod.

PÉČE O ZVĚŘ V PŘEDJAŘÍ

Letošní zima byla ke zvěři velmi krutá, zvláště na horách. Na mokřem sněhu se při mrazech tvořila tvrdá kůra, která znemožňovala zvěři příjem potravy. To se negativně projevilo na hmotnosti srnci zvěře i zvýšených úhynech. Srnci zvěř ztratila většinu tukových zásob a po oblevě vyhledává každou příležitost k pastvě. Jadrná krmiva již myslivci předkládají v menším množství, aby se předešlo zdravotním komplikacím přechodu na čerstvé výhonky trav a řepky, které mají nevyhovující poměr živin, nedostatek vlákniny, což vyvolává u zvěře průjmy. Vhodné je pokračovat v příkrmování menšího množství siláže či senáže a ovsem. Srncům již dorostly parůžky, které mají pokryty hustým „ličím“. V letošním roce byla srnci zvěř velmi úspěšně přeléčena proti vnitřním parazitům a střechkovitosti Cermixem, protože zvěř navštěvovala krmelce pravidelně. I přesto má nebezpečná střechkovitost narůstající tendenci a je nutné jí věnovat pozornost i v letech následujících.

V honitbách se v průběhu března objevují první zajičci, jsou však citliví na mraz, útoky drobných šelem a přemnožených krkavcovitých ptáků. Většina prvních zajičků zahyne pod velkou zemědělskou mechanizací při přípravě půdy pro setí, které bude probíhat až na přelomu března a dubna, což zvýší škody na zvěři. Širokozáběrová a rychle se pohybující zemědělská mechanizace se v poslední době opět rozvíjí a je velmi necitlivá vůči zvěři díky velké šířce pracovního záběru a vysoké pracovní rychlosti na poli, což má katastrofální důsledky zejména na mláďata zajíců.

ŘEPKA JE PRO ZVĚŘ NEBEZPEČNÁ

Na srnci zvěř však číhá zvláštní nebezpečí. Tím jsou velké lány oseté ozimou řepkou. Řepka obsahuje jedovaté glukosinoláty a dále v tomto období obsahuje snadno kvasitelné cukry, velmi malé množství vlákniny a nevyhovující poměr mezi Ca, Mg a K. Řepky jsou začátkem března přihnojovány dusíkatými hnojivy, a nově rostoucí listy jsou proto plně dusičnanů. U odumírajících starších listů řepky dochází k rozvoji houbových chorob řepky. Z toho všeho vyplývá, že řepka je pro zvěř sice velmi lákavá, může ji však hodně ublížit. Pastva na zelených a šťavnatých listících řepky olejky může zvěři způsobit těžké průjmy, a při jednostranné konzumaci

způsobuje poruchy nervového systému, oslepnutí a v krajním případě až smrt. Řepku zemědělci pěstují na velkých lánách a často i na několika polích vedle sebe, čímž zvěř nemá v mnohých oblastech prakticky jinou potravu. Na vině je i změna skladby odrůd řepky, které mají jiné složení mastných kyselin, současné odrůdy (tzv. „dvounulové“) jsou pro zvěř chutnější a srnci konzumuje větší množství hmoty s nebezpečnými glukosinoláty, které způsobují otravy.

Myslivci se proto soustředí v oblastech s vysokými osevy řepky ozimé na doplňkové příkrmování čerstvým senem, krmnou solí a minerálními lizy v blízkosti lánů řepky. Sledují zdravotní stav zvěře a měli by včas reagovat na hrozící nebezpečí. Pokud někdo uvidí podezřelou se chovající srnci zvěř, měl by na tuto skutečnost upozornit místního mysliveckého hospodáře, který pomoc zvěři koordinuje. Vzhledem k tomu, že lov srnci zvěře skončil k 31.12., nehrozí nebezpečí objevení nekvalitní zvěře na trhu.

ZVĚŘ OHROŽUJE NARŮSTAJÍCÍ DOPRAVA

Zvěř je nejvíce ohrožena stále narůstající dopravou. Myslivecká sdružení v okolí měst hlásí stále narůstající počet srážek dopravních prostředků se zvěří. Mnohde myslivci zvěř neloví, protože ztráty na silnicích převyšují plánovaný lov. Dalším nebezpečím jsou volně pobíhající a toulaví psi, kteří jsou zvláště nebezpeční v zimních měsících, kdy neustálým rušením zvěře způsobují velké ztráty energetických zásob a zvěř pak hyne na uštvaní či na záněty dýchacích orgánů. Proto by se chovatelé neměli stydět za použití vodítka, protože tím chrání nejenom svého pejska před zatouláním, ale i krásu volně žijící zvěře. Samice spárkaté zvěře jsou v tomto období březí (gravidní) a vytváří se v nich nový život, což je další důvod k ohleduplnosti ke zvěři.

SČÍTÁNÍ ZVĚŘE

V březnu, v termínech stanovených orgány státní správy myslivosti, provádí myslivci sčítání zvěře. Sčítání zvěře je nutno provést co možno nejpřesněji při použití takového způsobu, který nenutí zvěř ke zbytečnému pohybu. Při sčítání evidují myslivci počet a pohlaví viděné zvěře a čas pozorování. Na závěr sčítání myslivecký hospodář sbírá data o počtu viděné zvěře a času. Tím je možné eliminovat vliv denní migraci zvěře a předejít tak dvojímu sečtení v honitbě. Na základě výsledků sčítání vyplní hospodář tiskopis Mys/7 - sčítací list zvěře. Tento tiskopis (s výsledky sčítání dále) předá uživatel honitby (= myslivecké sdružení) držitel honitby (honebnímu společenstvu = vlastníků pozemků) k vyjádření. Výsledky sčítání odsouhlasené vlastníky pozemků jsou poskytnuty Státní správě myslivosti pro celkovou mysliveckou statistiku, kterou vypracovává MZe. Při sčítání zvěře si myslivci všimají kondice zvěře a jejího zdravotního stavu což je následně projednáváno na valných hromadách mysliveckých sdružení.

Začátkem dubna pak z údajů o zjištěných počtech zvěře bude sestavovat myslivecký hospodář plán mysliveckého hospodaření v novém mysliveckém roce (1.4.-31.3.). Všechny tyto postupné kroky jsou pod kontrolou vlastníků pozemků (honebního společenstva), kteří mohou zasahovat jak do výsledků sčítání, tak i do sestavování plánu mysliveckého hospodaření na jejich pozemcích (honitbě).

Vlastníci honebních pozemků mají tedy jasně vymezeny poměrně široké pravomoci, které jim vymezil nový Zákon o myslivosti. Proto lze považovat v médiích často publikovanou kritiku malých práv vlastníků za účelovou a nepodloženou. Lze rovněž konstatovat, že vlastníci honebních pozemků jeví zcela minimální zájem o možnost ovlivnění mysliveckého hospodaření. Nový zákon o myslivosti však v tomto směru garantuje možnost dohody.

PRÁCE MYSLIVECKÉHO HOSPODÁŘE

K 31. 3. uzavře myslivecký hospodář mysliveckou evidenci hospodaření v honitbě za uplynulý rok. Na základě údajů ze sčítání zvěře vyplní statistický tiskopis. Myslivecký hospodář si založí novou evidenci o ulovené a uhynulé zvěři, evidenci o vydaných povolenkách, plombách a lístcích o původu zvěře. Dubnem začíná nový myslivecký rok. Výsledky sčítání zvěře v březnu v termínech stanovených orgány státní správy myslivosti byly předloženy uživatelem honitby jejímu držiteli (honebnímu společenstvu - majiteli pozemků) k vyjádření. Začátkem dubna pak z údajů o skutečných počtech zvěře bude plánováno myslivecké hospodaření v novém mysliveckém roce 2010/11.

PRÁCE V LESNICTVÍ

V **semenářství** končíme sběr šišek borovice, pokračujeme ještě ve sběru šišek modřínu. Uskladněné šišky jehličnanů před jejich odesláním k luštění provzdušňujeme. Koncem měsíce začínáme se sběrem osiky. Podle odkvetu odhadujeme úrodu semen jilmu, olše a modřínu. Očistíme, konzervujeme a uložíme trhačské nářadí.

Ve **školkářství** dokončíme vyzedávání sazenic, přípravu půdy pro setí a školkování a výsadbu řízků topolů a vrb. Provádíme výsev semene - před výsevem semena moříme, popřípadě i stimulujeme, a zjistíme klíčivost. Záhony s vysetým semenem zakrýváme. Vyséváme rovněž směskové rostliny na zelené hnojení. Školujeme semenáčky. Podchycením zimní vláhy prodlužujeme vegetační dobu, zvyšujeme produkci semenáček a snižujeme ztráty ze školkování. Intenzivně pokračujeme se zalesňováním, i zde je podchycením zimní vláhy důležité pro snížení ztrát. Nejpозději začátkem měsíce končíme výsadbu topolů.

V **ochraně lesa** začínáme s odkorňováním borových lapáků nalétlých lýkohuby. Ve vyšších polohách dokončujeme kácení lapáků první série na Lýkožrouta smrkového. Dokončujeme rovněž asanaci nastojato napadených stromů. Začínáme s kontrolou náletu lýkožrouta smrkového na lapácích a vyhledáváním nastojato nalétlých stromů. V příznivých podmínkách hubíme kůrovce v úživném žíru na vrších a pařezech. V oblastech přemnožení dřevokaza čárkovaného

